

A BARLANGI MENTŐSZOLGÁLAT HÍREI

13. NEMZETKÖZI BARLANGI MENTŐ KONFERENCIA

A Nemzetközi Barlangtani Unió (Union Internationale de Spéléologie – UIS) Barlangi Mentő Bizottsága (Cave Rescue Commission – CRC) 2015. április 13–19. között Le Camp/Vaumarcus-ban (Svájc) rendezte meg a 13. Nemzetközi Barlangi Mentő Konferenciát. A több mint 100 résztvevőből 58 fő külföldről, 15 országból érkezett. A magyar résztvevők Hegedűs Gyula, Szabó Dénes és ifj. Adamkó Péter voltak.

Az előadások témakörei széles sávban mozogtak. Több ország képviselője a barlangi mentő szervezetét mutatta be. Így tett Hegedűs Gyula is, aki a Magyar Barlangi Mentőszolgálatról (BMSZ) tartott előadást. Ebben bemutatta a BMSZ történetét, hazai, valamint külföldi kapcsolatrendszerét és tevékenységét, a magyar barlangi mentők képzését, a gyakorlatok rendszerét, beszámolt az elmúlt évek jelentősebb mentéseiről, valamint szólt a jelenlegi működésről és a jövőbeni tervekről. Ugyancsak bemutatásra került az Európai Barlangi Mentő Szövetség (European Cave Rescue Association – ECRA). Több előadás szólt a felszerelések tesztjeinek eredményeiről. Fokozott érdeklődés kísérte az előző konferencia óta történt nagyobb mentésekről szóló beszámolókat, amelyek tanulságait a jelenlévők igyekeztek kielemezni.

A szabadtéri programok között szerepelt a különböző hordágyak, kommunikációs és mentő eszközök bemutatása, de a legnagyobb érdeklődés a REGA légimentő szolgálatának helikopterét kísérte. Ők természetesen légi úton érkeztek és a három fős személyzet egy teljes délelőttöt szánt arra, hogy elmagyarázza szervezetük működését és szolgáltatásuk igénybevételi lehetőségeit. Szó volt a finanszírozásukról, a riasztásukról, aztán részletesen bemutatták a mentőhelikopter felszerelését és azok használatát.

Egy teljes napot töltöttünk a Grotte de Vallorbe idegenforgalmi barlangban, ahol egy a nagyközönség által látogatható résztől távolabb eső nagy teremben forgószínpadszerűen gyakorlati foglalkozásokra került sor. Ennek keretében elsősegélynyújtási feladatokkal, kommunikációs eszközökkel, kötélpálya építési és használati módszerekkel ismerkedtünk. A barlang egyik érdekessége, hogy egyes részei sajt érlelésre vannak berendezve. Ezek a részek persze nem látogathatók, de az erre a célra szolgáló folyosókat lezáró üvegajtókon keresztül a polcokon érlelődő sajtok megtekinthetők és a bejáratnál lévő ajándékboltban meg is vásárolhatók.

A Konferenciához kapcsolódó kirándulás egyik állomása a Col du Roches barlangi malom múzeum volt. Itt 1660–1898 között malom működött, amely a barlangon átfolyó Bied-folyó vizének energiáját használta a malomkerekek meghajtására. A helyszínt 1898-ban vágóhíddá alakították és a barlangban tüntették el a vágóhídi hulladékot egészen 1966-ig. 1973-ban barlangászok vállalták a barlang megtisztítását és a malmok részleges helyreállítását. Ez a munka 15 évet vett igénybe és a barlang azóta múzeumként működik.

*REGA légimentő szolgálat helikoptere
(Hegedűs Gyula felvétele)*

*A rendezvény résztvevői
(Hegedűs Gyula felvétele)*

Összességében egy svájci pontosságához viszonyítva rugalmasan szervezett, tartalmas rendezvény emlékeivel lettünk gazdagabbak.

Hegedűs Gyula

BARLANGI MENTŐK ORFŰN

Még 2008-ban történt, hogy a németországi Münchenben néhány ország barlangi mentő szervezete találkozott, hogy kicseréljék mentéssel kapcsolatos tapasztalataikat. Hasznosnak ítélve az összefogást, a tulajdonképpen informális találkozókat évente változó helyszíneken megismételték egészen 2011-ig, amikor is a horvátországi Paklenicán elhatározták, hogy szervezeti kereteket adnak a találkozónak. Az elhatározást tett követte, melynek eredményeként 2012-ben az olaszországi Castelnuovo Carpagnana-n hét ország mentő szervezetének képviselői megalakították az Európai Barlangi Mentő Szövetséget (European Cave Rescue Association – ECRA).

Az ECRA Alapító Okiratában megfogalmazott céljai:

- a barlangi mentés minden vonatkozásában a tudás és tapasztalatcseré elősegítése;
- a tagok közötti együttműködés és támogatás elősegítése;
- a barlangi mentési ismeretek fejlesztése, valamint
- a tagszervezetek ellátása barlangi mentési eseményekről szóló információkkal és statisztikákkal;
- a barlangászattal foglalkozó szervezetek, felszerelés gyártók és más érdekelt testületek között a barlangi mentés ismereteinek és tapasztalatainak kicserélése a legjobb gyakorlat kialakítása érdekében;
- a barlangi mentés hatékonyságának és eredményességének javítása érdekében végzett kutatások elvégzése.

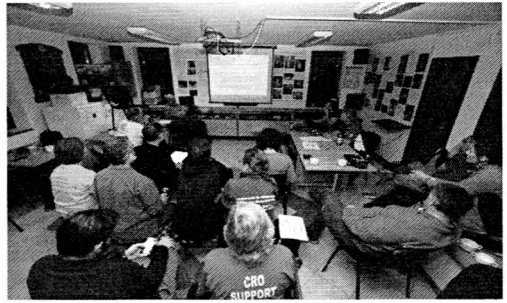
Az évente megrendezett találkozók ezután is folytatódtak, melyek programja kiegészült az ECRA éves közgyűlésének megtartásával.

A Magyar Barlangi Mentőszolgálat 2013-ban csatlakozott a szervezethez és azóta aktívan részt vesz annak munkájában. Olyannyira aktívan, hogy 2015. októberében Orfűn, a Mecsek Házában rendezte meg a 9. Európai Barlangi Mentő Találkozót és ehhez kapcsolódva az ECRA közgyűlést. A rendezvényen 10 országból 45 fő vett részt.

Minden találkozó programjának gerince valamilyen előre elhatározott, a barlangi mentéshez kapcsolódó témakör megvitatása. Orfűn két témakör került terítékre. Egyik a barlangon belüli pihenő-, illetve bivakhelyek kialakítása mind a sérült, mind a barlangi mentők részére. Ez utóbbinak különösen az elhúzódó – 10–20 óra időtartamot meghaladó – mentőakciónál van jelentősége. Másik témakör a rossz

levegőjű barlangokban (pl. CO₂, metán, vagy a barlangi mentők által elhasznált levegő csökkent oxigén tartalma miatt stb.) történő mentések biztonsági kérdéseinek megvitatása volt. Mindezt kiegészítette az olasz barlangi mentőknek az Abaligeti-barlangban tartott gyakorlati bemutatója, amely arról szólt, hogy miként lehet a barlang mélyéről internet kapcsolatot létesíteni és ezen keresztül e-mailezni, skype-olni stb. Ezekben a témakörökben összesen 14 előadás hangzott el, melyeket kiegészítettek a gyakorlati bemutatók.

A találkozóról jó emlékekkel távoztak a résztvevők és a rendezvény megszervezésével a BMSZ tovább erősítette nemzetközi jó hírét és elismertségét.

*Előadás a Mecsek Házában
(ifj. Adamkó Péter felvétele)*

Hegedűs Gyula

BARLANGI MENTŐK TALÁLKOZÓJA HORVÁTORSZÁGBAN

Az Európai Barlangi Mentő Szövetség (European Cave Rescue Association – ECRA) a 2016. november 11–13. között Split-ben megrendezett 10. Európai Barlangi Mentő Találkozó (European Cave Rescue Meeting – ECRM) keretei között tartotta meg Közgyűlését. A rendezvényre és a Közgyűlésre – mint tagszervezet – a Magyar Barlangi Mentőszolgálat (BMSZ) is megkapta a meghívót. A BMSZ hivatalos delegációjaként Hegedűs Gyula, Tamasi Dóra, Gergely Ambrus és ifj. Adamkó Péter vett részt a rendezvényen és a Közgyűlésen.

A 66 résztvevő 14 országból érkezett. A résztvevő tagszervezetek:

- Corpo Nazionale Soccorso Alpino e Speleologico (Olaszország)
- Speleo Secours Suisse (Svájc)
- Hrvatska Gorska Služba Spašavanja (Horvátország)
- Jamarska Reševalna Služba (Szlovénia)
- Bergwacht Bayern (Németország)
- British Cave Rescue Council (Egyesült Királyság és Ír Köztársaság)
- Österreichische Höhlenrettung (Ausztria)
- Spasiteljna služba v peserah i propasti (Bulgária)
- Magyar Barlangi Mentőszolgálat (Magyarország)
- Gorska Služba Spašavanja Srbije (Szerbia)
- Polski Związek Alpinizmu - Komisja Taternictwa Jaskiniowego (Lengyelország)
- Union of Mountain Rescue Services in BiH (Bosznia és Hercegovina)
- Madrid Cave Rescue (Spanyolország)
- Speleological Federation of Turkey (Törökország)

Az idei ECRM megfogalmazott célja az volt, hogy a spontán kialakult gyakorlati együttműködések gyakorlati tapasztalatait felhasználva tovább javítsa ezeket az együttműködések. Ezen cél elérése érdekében két szekcióban kerültek megvitatásra a tapasztalatok és a lehetőségek.

A találkozó kiemelt témakörei a következők voltak:

- a meglévő együttműködések továbbfejlesztése, az elmúlt évben Bulgáriában történt nemzetközi akció tapasztalatai, a mentőszolgálatok közötti kétoldalú megállapodások megvitatása;
- barlangi mentők képzése az egyes országokban;
- technikai tesztek eredményei;

- orvosok találkozója;
- barlangi bűvár mentő gyakorlat, a bulgáriai mentés tapasztalatainak megvitatása;
- barlangi robbantásokkal kapcsolatos kérdések;
- Közgyűlés, új vezetőség választása a következő 4 évre.

A barlangi mentők képzésével kapcsolatban a jelen lévő szervezetek képviselői bemutatták, hogy milyen képzéseket és gyakorlatokat tartanak, milyen módon oktatják az alapfokú és felsőfokú ismereteket, az orvosi ismereteket, a különböző mentési technikákat, a bűvár mentést stb. A magyarországi barlangi mentő képzést Hegedűs Gyula mutatta be. Ambrus Gergely és ifj. Adamkó Péter pedig képes élménybeszámolót tartott a 2016. augusztusi Krubera-Voronja expedícióról.

Laboratóriumban készült videó felvételen keresztül került bemutatásra, hogy mi történik a Tiroli-híd különböző terhelései során és akkor, amikor elvágjuk a kötelet. A bűvár mentők bemutatták hogyan alakították át a Petzl Nest hordágyat barlangi bűvár mentésekhez. A használatot a Glavas-forrásbarlangban egy közös gyakorlat keretében is bemutatták. Az orvos csoport folytatta a korábbi években megkezdett munkáját.

Előadás keretében és egy barlangban a gyakorlatban is bemutatásra került a Nicola III barlangi kommunikációs eszköz. Ehhez egy mintegy 1 órányi autóútra lévő barlangot kerestünk fel. A bemutatót Pete Allwright tartotta a résztvevők közreműködésével. Tapasztalatként megállapítható, hogy a rádió csak bizonyos körülmények között működik és bár a rádió működött, üzembiztonsága nem kielégítő, holott a megbízhatóság alapvető követelmény egy mentésnél. Mindezek mellett a tokozása, a csatlakozási pontok védelme sem megfelelő. Ennek ellenére a fejlesztői úgy gondolják, hogy 2017 első félévében kereskedelmi forgalomba tudják hozni.

*Előadás a találkozón
(Hegedűs Gyula felvétele)*

A rendezvény helyszínéről szolgáló Malačka mountain hut közelében található sziklákon a horvát barlangi mentők a gyakorlatban is bemutatták a pirotechnikai eszközök alkalmazását, melyeket barlangban a szűk járatok tágítására használnak. Ezek az eszközök Horvátországban nem minősülnek robbanóanyagoknak, ezért vásárlásuk, tárolásuk és felhasználásuk lényegesen egyszerűbb, mint a robbanóanyagoké. Ugyanakkor használatukkal a kívánt cél – a szűk járatok tágítása – elérhető.

Az ECRA Közgyűlésének első napirendje az új vezetőség választása a következő 4 évre. Ennek eredményeként az újonnan megválasztott vezetőség:

elnök	Dinko Novosel (Horvátország)
elnökhelyettes	Alberto Ubertini (Olaszország)
titkár	Kurt Dennstedt (Ausztria)

Következő napirendi pontként Maks Merela számolt be arról, hogy a barlangi mentés milyen módon tudhat illeszkedni az EU Polgári Védelmi rendszeréhez.

Végezetül a következő, 2017. évi találkozó helyszíne és időpontja került meghatározásra. Ezt Bulgária vállalta Szófia vagy Dryanovo helyszínnel várhatóan októberi időpontban.

Hegedűs Gyula

HAZAI MENTÉSI KRÓNIKÁK – 2015

Február 13-án a budapesti Pálvölgyi-barlangrendszer Mátyás-hegyi-barlangrészében, egy fiatal amerikai turista hölgy a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága által szervezett overallos barlangtúrán a túra

vége felé, nem túl messze a bejáratí zónától, egy teljesen biztonságos, vízszintes, ámde göröngyös szakaszon rosszul lépett, és bal bokája maga alá fordult.

A Magyar Barlangi Mentőszolgálat (BMSZ) a helyszínre érkezve megkezdte a sérült ellátását, és a sérült végtag rögzítését, infúzió bekötését. A mentőszolgálat orvosa a sérültet fájdalomcsillapítás mellett hordágyba rögzítette és a barlangi mentők felszínre szállították, ahol átadták az Országos Mentőszolgálatnak.

Április 4-én Epöl határában sikertelen landolás következtében fára szállt le egy siklóernyős. Az ember le tudott jönni, de az ernyő fennakadt egy fán. A helyszínre érkezett barlangi mentők még aránylag világosban le tudták szedni a fáról az ernyőt.

Július 11-én egy siklóernyős a Pásztó település mellett lévő Nyikom starthelytől északra sikertelen leszállás során fára szállt le az Ördög-ároknál. 15 méter magasan lógott egy cseresznyefán. Egy másik, a starthelyen tartózkodó siklóernyőstől kért segítséget.

A helyszínt ismerő siklóernyősök, akik tudták a koordinátát, a hasznosi templom melletti utca végén gyülekeztek. A BMSZ két tagja este háromnegyed hatkor érkezett meg. Addigra az ernyősök megszervezték a helyszín megközelítését. A helyszínt kb. 200 méterre tudták megközelíteni egy terepjárával, majd lementették a fennakadt pilótát. A szerencsétlenül járt ernyős hét óra előtt nem sokkal ért földet. További fél óra alatt az ernyőt is leszedték.

Szeptember 8-án a Ferenc-hegyi-barlangban, a barlang bejáratától mintegy fél óra járásnyira, az ún. „Mixer”-szakasznál, mintegy 30 méteres (tíz emelet) mélységben jártak, amikor a csoport egyik tagja egy hasadékból való lemászás közben – egy rossz mozdulat következtében – vállsérülést szenvedett.

A túravezető a balesetet követően a sérültet biztonságba helyezte, melegen tartó izolációs fóliával takarta be a kihűlés ellen, és rögzítette a végtagot, majd az elsősegélynyújtást követően a felszínre sietett, és riasztotta a barlangi mentőszolgálatot.

A BMSZ 3 orvossal, egy paramedikussal és 15 fő barlangi mentővel a helyszínre vonult és megkezdte az ellátást, majd a felszínre szállítást. Pár perccel éjfél előtt a felszínre ért a mentőcsapat, és a sérültet átadták az Országos Mentőszolgálat szakembereinek.

November 6-án baleset történt a szlovákiai Pelsőci-fennsíkon nyíló Csengő-zsombolyban. Három magyar, akik nem rendelkeztek technikai barlangi végzettséggel, nem szervezett körülmények között, engedély nélkül ereszkedtek le a barlangba.

Leereszkedéskor az elől haladó személy a köteleket rögzítette a barlangban. A barlang felénél lévő párkányon (állítólag kötélspórolás miatt) a biztosítósálat nem kötötte be, úgy kívánt áthaladni kötélbiztosítás nélkül. A síkos párkányon ezt követően megcsúszott, már nem tudott megkapaszkodni, és a mélybe zuhant. Két társánál nem volt elég kötél, ezért értesítették a Magyar Barlangi Mentőszolgálatot (BMSZ).

A BMSZ a riasztás vételét követően azonnal értesítette a Szlovák Barlangi és Hegyi Mentőszolgálatot, és egyeztetve velük készenléte helyezett a BMSZ barlangi mentőit, valamint egy háromfős magyar mentőcsapatot küldött a helyszínre. A helyszínre vonuló szlovák barlangi mentők sajnos már csak a halál beálltát tudták megállapítani.

Hegedűs Gyula

HAZAI MENTÉSI KRÓNIKÁK – 2016

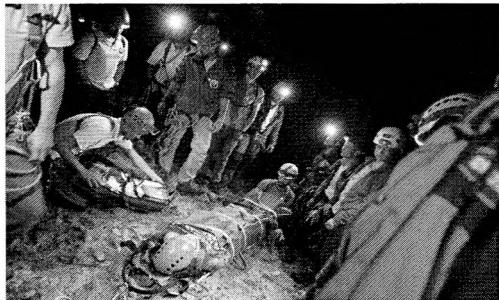
Július 13-án délután a BMSZ három tagja három, egy hónapos cicát mentett meg sikeresen, akik a budafoki pincerendszer egy szellőzőkútjába estek és bennrekedtek.

Míndeközben egy nemzeti parkos látogató túra szállt le a Pál-völgyi-barlangrendszer Mátyás-hegyi-barlang részébe. Egy kisebb felmászás közben az egyik ausztrál fiatalembernek a vállá kifordult. Ez már nem az első alkalom volt, korábban már volt vállficama az illetőnek. A túravezető a Barlangi Mentőszolgálat segítségét kérte a sérült felszínre szállításához. A BMSZ a helyszínre vonult 25 fő barlangi mentővel, valamint két orvossal. A mentés mintegy 40 percig tartott, a felszínen a sérültet az Országos Mentőszolgálat vette át.

Augusztus 16-án a Visegrádi-hegységben, a Vadálló-köveknél mintegy 20 métert zuhant egy 31 éves hölgy a gerincről a mélybe. Társa elmondása szerint eszméletvesztése volt, de mire a BMSZ tagjai megérkeztek, már valamennyire visszatért a tudata. Nagyon fájlalta a derekát, vállait, mellkasát. A BMSZ, kiegészülve a Pest Megyei Kutató-Mentő Szolgálat vezetőjével, valamint a Bakonyi Barlangi Mentőszolgálat egy tagjával azonnal a helyszínre vonult. Nagy segítségre volt az Országos Mentőszolgálat (OMSZ), amely azonnal rendelkezésre bocsátott egy megkülönböztető jelzéssel ellátott gépjárművet. Ezzel a felszerelés egy részét, valamint barlangi mentőket szállították a helyszínre. A pilismaróti erdészet munkatársa fogadta őket, aki tudta, hogy melyik úton lehet terepjárókkal a lehető legjobban megközelíteni a sérültet. A sérült a gerinc alatt mintegy 40 méterre egy nagyon meredek hegyoldalban, kövek között feküdt.

Az orvosi ellátásban a BMSZ két orvosa vett részt, majd kötélpályán húzták fel a hordágyat a hegyre. Innen indult a leszállítás a földúton várakozó terepjárókig. A hegy aljában a szállítást terepjáróval oldották meg a völgyben várakozó mentőautóig. A beteget a budapesti Honvéd Kórház Sürgősségi Osztályára szállították. A kórházban elsődlegesen koponyatörést, sorozatbortörést, valamint medencetörést diagnosztizáltak. Az akcióban 36 barlangi mentő (kiegészülve az USA barlangi mentőszolgálatának hazánkban vendégeskedő két tagjával), egy fő a Pest Megyei Kutató-Mentő Szolgálattól, valamint két segítő vett részt.

Szeptember 4-én a kesztölczi Kétágú-hegy siklóernyős starthelyénél egy fiatal hölgy startolás után közvetlenül a legelső fára akadt fel ernyőjével. Mentésére két fő barlangi mentő érkezett a helyszínre. A hölgy pilóta le tudott mászni a fáról, így a barlangi mentők feladata már csak az maradt, hogy a fennakadt ernyőt szakszerűen leszedjék a fáról.

(BMSZ archívum)

December 11-én a Katasztrófavédelem Esztergomi Tűzoltóság egysége kérte a Magyar Barlangi Mentőszolgálat (BMSZ) segítségét egy a Vadálló-köveknél történt balesethez. Amikor a barlangi mentők megérkeztek a Dömös feletti völgybe, már a réten várakozott a mentőhelikopter és az Országos Mentőszolgálat esztergomi mentőegysége. Megérkezett egy katonai kutató-mentő helikopter is, és megpróbált a helyszín fölé berepülni annyira, hogy csőrlőn fel lehessen húzni a sérültet a helikopterbe. Ez az erős szél, valamint a terepviszonyok miatt többszöri próbálkozásra sem sikerült. Világossá vált, hogy a sérültet csak földi úton lehet a völgybe szállítani.

A mentés során jól tudtak együtt dolgozni a barlangi mentők, az esztergomi hivatásos tűzoltók, a légimentők, az Országos Mentőszolgálat, a Pest Megyei Kutató-mentő Szolgálat és a Bakonyi Barlangi Mentőszolgálat, valamint a pilismaróti erdész. Összesen 49 fő volt a helyszínen.

Mikor a barlangi mentők elérték a gerincet keresztező dőzerutat, a hordágyat az erdészet terepjárójával, orvosi kísérettel szállították tovább a völgy aljában lévő mentőautóig.

Hegedűs Gyula